

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Ульянова Галина Олексіївна, Ульянов Олексій Іванович СВОБОДА ТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ ЗМІСТ	657
Бааджи Наталія Пилипівна РОЛЬ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК У ЦИФРОВОМУ МАРКЕТИНГУ	659
Галупова Лариса Ігорівна ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (НЕЙРОМЕРЕЖ) У ПРАВОВІЙ СФЕРІ	661
Ennan Ruslan LEGAL REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EUROPEAN UNION	664
Кирилюк Алла Володимирівна ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕРНЕТ-ПРАВОВІДНОСИН	667
Кравченко Олександр Миколайович КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ТА КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	670
Бугаєць Альона Сергіївна РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАСОБАМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ...	673
Височин Дмитро Олександрович ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІМПОРТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ	675
Hrytseniuk Vladyslav, Golovatyuk Ivan THE PROBLEM OF IDENTIFYING INTERNET USERS	676
Козир Олександр Олександрович ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАЦЬКОГО КОНТЕНТУ	678
Ларіонов Владислав Сергійович ПРАВОВА ОХОРОНА ТВОРІВ, СТВОРЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	680
Шендрік Ірина Сергіївна ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ЯК ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.....	683

СЕКЦІЯ 16. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Подцерковний Олег Петрович ЩОДО НАГАЛЬНИХ КРОКІВ УСУНЕННЯ ОКРЕМИХ ПЕРЕШКОД ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ В УКРАЇНІ	685
Будурова Ганна Миколаївна НОВЕЛИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	687
Войнарівський Микола Миколайович ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ НІМЕЧЧИНИ ПРИ ВДОСКОНАЛЕННІ АДМІНІСТРАТИВНО- ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ В УКРАЇНІ.....	690
Добровольська Володимира Володимирівна ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПЕРІОД ВОЄННИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	692
Згама Антоніна Олександрівна ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ: ШЛЯХ ДО СПРАВЕДЛИВОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО СУДОЧИНСТВА .	694
Квасніцька Ольга Олексіївна ДО ПИТАННЯ ПРЕДМЕТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ПРАВА	696
Попелюк Вадим Павлович ЩОДО ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ДОСТУПНОГО ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛА “Є-ОСЕЛЯ” НА ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ	699
Бабалунга Олесь Михайлович МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	701
Велєв Іван Іванович ЩОДО АДВОКАТСЬКОГО ГОНОРАРУ У ГОСПОДАРСЬКМУ ПРОЦЕСІ.....	703
Зарічанський Григорій Віталійович СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРИПТОБІРЖ ТА ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТИ.....	705
Ковалевич Ігор Ігорович ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ КРИПТОВАЛЮТИ	707
Кубрак Гліб Олегович МІСЦЕ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МСБ В ДЕРЖАВНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВОВІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	709
Ляховецький Олександр Олександрович ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	712
Попович Павло Олександрович ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ПРИТРИМАННЯ ЯК ГАРАНТІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ЗЕД(В УМОВАХ ЕВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ)	714

5. Коробка С. В. Особливості релокації малого підприємництва в умовах війни. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія : Економіка та управління. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-04-14/2023-7-04-14>

Ключові слова: державна підтримка, малий бізнес, середній бізнес, економічна політика, правова політика, бізнес, грант, кредит.

Keywords: state support, small business, medium business, economic policy, legal policy, business, grant, credit.

Ляховецький Олександр Олександрович
Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права і процесу

ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Шлях України до Європейського Союзу передбачає адаптацію законодавства України до європейського.

Відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) визначається стрімкий технологічний розвиток і глобалізація призводять до виникнення нових труднощів для захисту персональних даних. Масштаби збирання та спільного використання персональних даних суттєво зросли. Технології дозволяють як приватним компаніям, так і публічним органам користуватися персональними даними в безпрецедентних масштабах з метою реалізації своєї діяльності. Фізичні особи дедалі частіше надають доступ до персональної інформації для громадськості та в глобальному масштабі. Технології змінили як економіку, так і суспільне життя і повинні надалі стимулювати вільний рух персональних даних у межах Союзу та передавання їх до третіх країн і міжнародних організацій, забезпечуючи при цьому високий рівень захисту персональних даних [6].

Як зазначає О. С. Орлова «центральне місце в господарських відносинах, як і в будь-яких інших правовідносинах, наданосуб'єктам, які беруть у них участь. Саме від того, наскільки успішно та ефективно, з комерційної точки зору, функціонуватимуть суб'єкти підприємницької діяльності у сфері цифрової економіки, будуть залежати й економічні показники всієї держави. Проте питання правового стану суб'єктів цифрової економіки у сфері підприємництва є новими для правової науки» [5].

В. В. Козлов та Т. В. Томашевська визначають цифрову економіку – як «економіку, що базується на цифрових комп'ютерних технологіях. Інфокомунікаційний характер формування нового технологічного укладу і цифрової економіки обумовлює необхідність розробки адекватної цифровий реальності науково-методичного супроводу системи управління як в інфокомунікаціях і сполучених галузях діяльності, так і в національній цифровій економіці загалом» [4].

Нагальною проблемою сучасного господарського законодавства є відсутність чіткої регламентації цифрової економіки в законодавстві України. Це питання неможливо залишити без уваги в реаліях 2024 року, коли цифровізація стала частиною життя сучасного бізнесу. Цифровізація вже майже синонім ефективності в укладанні договорів. Негативним аспектом є підвищена зацікавленість недобросовісних осіб, які розуміються на зловживанні новітніми технологіями, тим самим завдають шкоду суспільству. Окремого правового регулювання

потребує регламентація відносин у сфері економіки, привикористанні штучного інтелекту в роботі е-бізнесу, електронних ресурсів, торговельних інтернет-платформ тощо.

Неможливо не погодитись з думкою Вінник О., яка зазначає, що «цифрова економіка потребує комплексного правового регулювання, яке б забезпечувало стимулювання цивілізованого застосування цифрових технологій в економіці та створювало би бар'єри для зловживання такими технологіями» [2].

13 березня 2024 року Європейський парламент на засіданні у Страсбурзі ухвалив перший закон, який регулюватиме правила використання штучного інтелекту [1]. Новий закон буде спрямований на захист фундаментальних прав, демократії, верховенства права та екологічної стійкості від високоризикованого штучного інтелекту, одночасно стимулюючи інновації та утверджуючи Європу як лідера в цій галузі. Регламент встановлює зобов'язання щодо штучного інтелекту на основі його потенційних ризиків і рівня впливу [3].

Європейський Союз став першим міжнародним об'єднанням, яке схвалило обов'язкові правила впровадження технологій штучного інтелекту, який впливає зараз на всі сфери людського життя, в тому числі і ведення бізнесу.

Сфера дії європейського закону про штучний інтелект охоплює всі галузі (крім військової) та всі види штучного інтелекту. Як нормативний акт, цей закон не наділятиме окремих осіб правами, але буде контролювати діяльність постачальників систем штучного інтелекту та організацій, які використовують їх у своїй професійній діяльності. Закон ЄС про штучний інтелект спрямований на класифікацію та регулювання додатків, які оперують штучним інтелектом, в залежності від рівня ризику нанесення шкоди користувачеві. Згідно запропонованої класифікації, продукти штучного інтелекту можна розділити на три категорії: заборонені системи (з неприпустимим рівнем ризику), системи з високим рівнем ризику та інші системи штучного інтелекту.

Логічно, що прийняття такого закону знайде згодом своє віддзеркалення у національному законодавстві України.

Список використаних джерел

1. Artificial Intelligence Act: MEPs adopt landmark law. *News European Parliament*. 13.03.2024. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/pressroom/20240308IPR19015/artificial-intelligence-act-meps-adopt-landmark-law>
2. Вінник О. Потенціал господарського кодексу України в ракурсі цифровізації економіки та соціального її спрямування. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 85–92.
3. Європарламент першим у світі ухвалив закон про штучний інтелект. *Детектор медіа*. 13 берез. 2024. URL: <https://ms.detector.media/internet/post/34419/2024-03-13-ievroparlament-pershym-u-sviti-ukhvalyv-zakon-pro-shtuchnyy-intelekt/>
4. Козлов В. В., Томашевська Т. В. Цифрова економіка: передумови, загрози та перспективи. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 58–66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2021_2_8
5. Орлова О. С. Правове регулювання господарської діяльності в умовах цифровізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2023. Вип. 77, ч. 1. С. 195–201. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/06/33-1.pdf>
6. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) : регламент Європейського Союзу від 27.04.2016 р. № 2016/679. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text

Ключові слова: цифровізація економіки, господарські відносини, штучний інтелект, бізнес.

Keywords: digitalization of the economy, economic relations, artificial intelligence, business.